

Épített örökség

Programok

Természet

Kultúra és közösség

Sport

Hagyomány

Legenda

Rezi értékek

Előszó

A Magyar Országgyűlés 2012 tavaszán fogadta el a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló törvényt, célul tűzve ki nemzeti értékeink azonosítását, rendszerezését, nyilvántartásba vételét. A gyűjtőmunka Rezi-ben is elkezdődött: a település önkormányzata a jogszabályban lefektetett módon Települési Értéktár Bizottságot állított fel, melynek tagjai számba vették a településhez kapcsolódó épített, természeti, tárgyi és szellemi örökséget, továbbá közösségi értéket, tudást és hagyományt. Ennek a munkának az eredményét - a települési értéktárat - tartja kezében az Olvasó.

Cserép Gábor
polgármester

A kötet teljességre törekvően mutatja be - az írott forrásokban már 1236-ban említett - település értékeit: jelentős épített örökséget, csodálatos természeti kincseit, valamint a múltból táplálkozó, de aktívan a jelenben élő és a jövőt építő cselekvő közösséget. Mindazt, ami Rezi-t meghatározza és annyira egyedi és szerethetővé teszi mind az itt lakók, mind az ide látogatók számára.

Biztos vagyok benne, hogy jelen összefoglalás a település értékeinek pusztán felsorakoztatásán túl segíti a bemutatott értékek megőrzését, ápolását, fejlesztését, valamint az itt élők összetartozás- és egységtudatának megszilárdítását. A mű hozzájárul nemzeti értékeink színes tárházának bővítéséhez, nemzeti tudatunk erősítéséhez.

Havasi Bálint
régész - múzeumigazgató

Rezi Keszthelytől és Hévíztől 8-9 km-re, északra, észak-keletre fekvő község, régi magyar település. 1236-ból keletkezett oklevélből már kiderül, hogy Rezi várnépek földje volt. „Rezy terra castrensis de Zala” zalai vár föld néven.

A Rezi medencében megtaláljuk a pattintott kőszilánkokat, a bronzkori kultúrák, a fiatalabb vaskor, a római kor emlékeit, de tártak fel kelta sírokat is, ami arra utal, hogy a táj folyamatosan lakott volt.

Valószínű, hogy letelepült elődeink szlávokat találtak Rezi határában, erre utal maga a szláv eredetű, „rez”-ből képzett falunév, mely annyit jelent, „hegygerincnek emelkedett része, hegycsoport főcsúcsa, magas fennsík, erdőbeli tisztás” -i képzős származéka.

A lakosság kulturális ténykedése az évszázadok során már a rómaiak által megkezdett úton haladt, a mezőgazdaság, szőlőművelés, állattenyésztés és mára egyre inkább a turizmus mellett.

Épített örökség

Rezi vár

Rezi kiemelkedő turisztikai látványossága az 1300-as években épült vár, mely a Meleghegy dolomitgerincén áll. A falutól néhány km-re északkeletre a Szántói-medence fölé emelkedő Meleghegy 418 m magas előre ugró dolomit szirtfokán találhatók a vár rommaradványai. A hegyről látni lehet Tátika és Sümeg várát, Szent György-hegyet, Gulácsot és Badacsonyt. E turisztikai látványosságra nemcsak a gyönyörű kilátás csalogatja az idelátogatókat, hanem a túrákra kiválóan alkalmas hegyi ösvények is.

A Rezi vár romjai sok embert vonzanak, sőt még költőinket is megihlették. Simon István, aki a vár közelében egy kis faluban, Bázsiban született, 1953-ban meghívta ide fiatal költő barátját, Juhász Ferencet. E látogatás emlékét a Rezi bordal című vers őrzi, melyben Juhász Ferenc így idézi fel a vár múltját.

„Nézd a rezi hegy üstökét,
zöld bozontját nyomja az ég,
zengő erdeit.

Ott ül eső boronálta
fején sziklakoronája.

Gőzszlopok tömődnek a dús fellegekig” .

Juhász Ferenc: Rezi bordal

Római katolikus templom

A templom a 14. században épült gótikus stílusban, ami a török korban elpusztult. Az 1723-1746 között újjá épített vár 1750-ben leégett. Gróf Festetics Kristóf barokk stílusban építtette újjá az uradalmához tartozó templomot. 1908-ban a barokk szentélyt lebontották, latin kereszt alakban megnagyobbították a templomot és új sekrestyével látták el.

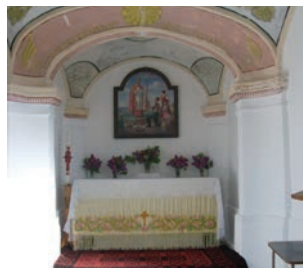
A templom Szent Lukácsról, a falu védőszentjéről kapta nevét.

Szent Donát kápolna

A szőlőhegyen már 1786-ban kápolna állt, ami később elpusztult. A mai kápolnát a szőlősgazdák építtették 1866-ban neoromán stílusban és a szőlőskertek és szőlősgazdák védőszentjének Szent Donátnak a nevét viseli.

A kápolnához vezető hegyi út mentén a századforduló idején több kőkeresztet is állítottak, melyek nagy részét helyi mesterek készítették a határban fellelhető homokkőből.

Plébánia

1333-ban a pápai tizedjegyzék már említi a falu templomát, plébánosát. Az egyházi anyakönyveket 1726-tól vezetik.

Az 1849-es szabadságharc bukása után a Rezi plébánia pincéjében bújtatta az akkori plébános Laky Demeter keszthelyi premontrei tanárt egy másik tanártársával, Sebessy Kálmánnal. Innen hurcolták el őket. Laky Demeter 8 évi várfogságot kapott és Olmützben raboskodott. Az épület a múlt század végére jelentősen leromlott és lakhatatlanná vált.

Az EMVA támogatásnak köszönhetően 2011-ben felújításra került és mára egy jól működő ifjúsági szálláshellyé, turistaházzá nőtte ki magát.

Gyöngyösi betyárcsárda

Rezi Almástető nevű hegye alatt az út mellett húzódik meg a nádfedeles, kétszáz éve is csárdaként használt Gyöngyösi betyárcsárda épülete, a bakonyi betyárok egykori kedvenc helye, melyet a XVIII. század elején urasági kocsmának építtetett az akkori földesúr. Első említése 1729-ből való. Nevét a közelében csörgedező Gyöngyös patakról kapta, amely a partján álló nyárfákon élősködő fagyöngyről lett elnevezve.

Betyársírok

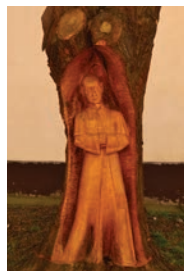
Vak Illés és Kőkes Pista betyárok Győr, Sopron és Veszprém megyék területén garázdálkodtak. Miután a Bakony erdeiből menekülniük kellett, átjöttek Zalába, ahol hamar betyárokká váltak. 1862. december 15-én, a Rezi szőlőhegyen árulásfolytán a pandúrok körbefogták, és menekülés közben agyonlőtték őket.

Vak Illést és Kőkes Pistát a Gyöngyösi csárda közelében, közvetlenül az országút mellett temették közös sírba. Emléküket a még ma is látható, kövekkel körberakott nyárfakeresztek és nevükkel faragott kőtábla őrzi.

Mindszenty József faszobra a templomkertben

Major Lajos és Csávás Csaba alkotása.

A nagy hársfa a templomkertben pár éve kivágásra érett, mivel közel volt az Iskola és a Templom falához. A fa törzsébe formázták meg a művészek Mindszenty bíboros alakját.

Rezi kőipar

Reziben a helyi homokkőre alapozva a XIX. században jelentős kőipar alakult ki, amely a falubeli kőfaragó iparosoknak és háziiparosoknak egy évszázadon át biztosított megélhetést és tette nevezetessé a települést a környéken és az ország más részein. A rezieket ebben az időben a szomszédos helységek lakói kőrágóknak is nevezték. Úgy tudni, hogy a kőfaragást a faluban idegen mesterek honosították meg. A fennmaradt dokumentumok és a helyi hagyomány szerint a rezi kőipar megalapítója Bock József volt.

A faluban több, a XIX. sz. első felében készült szobor és kőkereszt áll ma is. Pl. a templom előtt álló Szent Flórián-szobor, a Hunyadi utcai Szentháromság szobor, a templom melletti temetőfalba épített sírszobrok és a szőlőhegyi kőkeresztek.

Lapidárium - Temetőfal

A templom mögött elterülő temetőben szépen megmunkált, több mint 100 éves, rezi homokkőből faragott síremlékek idézik a néhai reziek igényességét és vallásosságát. A legrégebbieket, melyek elhagyatottan álltak, beépítették a temető támfalába, hogy megvédjék őket a pusztulástól, és egyben szebbé tegyék a temető bejáratát.

Értékteremtés (épített örökség) a XXI. században

2014-ben felépült és 2015. januárjában átadásra került a **Rezi Tornacsarnok és Többfunkciós Községi Tér**, mely otthont ad az óvodások, általános iskolások tornafoglalkozásainak, valamint a településen működő táncsoportnak, sportegyesületnek és a sportolni, tornászni vágyó helyieknek.

2014-ben került átadásra a **Rezi Vár Tanösvény**, mely a faluban a Kék-túra útvonalán található szőlőhegyi préstől indul és 11 ismeretterjesztő táblán, különböző nyelveken mutatja be a helyi madár- és állatvilágot, az erdő fafajta

it, geológiáját, míg céljához, a Rezi Várhoz nem ér. A helyi értékekről, a térség földrajzi környezetéről, az állat- és növényvilágról nyújt közérdeklő információkat. A táblák fő feladata, hogy az ismereteket úgy adják át, hogy a tanösvény látogatói szórakozva tanuljanak.

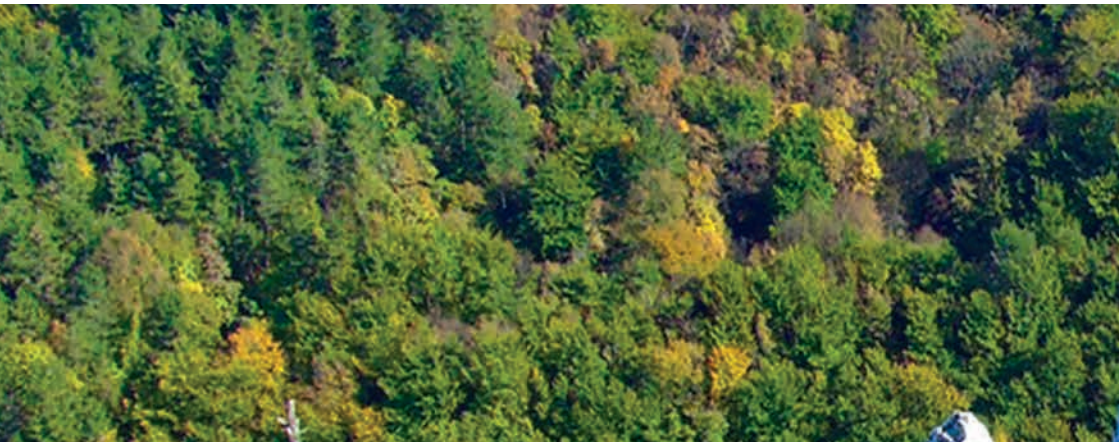
Termelői piac létesült szintén 2014-ben azzal a céllal, hogy a település mezőgazdasági, élelmiszer feldolgozó és kézműves hagyományaira építve, megfelelő színvonalas infrastrukturális feltételeket teremtsen a helyi valamint térségi termelőknek, termék előállítóknak a terményeik, feldolgozott termékeik értékesítésére, illetve a helyi lakosság számára egy helyet biztosít, ahol adott időpontban elérhetővé válik a jó minőségű, egészséges termény és feldolgozott termék.

Hídi pihenőhely és Mezitlábas sétány

A faluból a sümegi útra kivezető út mentén, a Hídi kanyarban, kis ösvényen lejutva egy varázslatosan szép, vadregényes kis parkba jutunk, melyet a Kocor-patak csörgedező vize szel ketté. E parkban található az Önkéntes Központ Alapítvány támogatásával és az E.ON Hungaria Zrt. vidéki bázisain dolgozó önkéntesek segítségével 2016-ban kialakított Mezitlábas sétány, ahol a különböző méretű kavicsokon, zúzalékon, fenyőkérgen, és faaprítékon történő mezitlábas séta természetes masszázst kínál. Aki a jóga nyújtotta ellazulást és feltöltődést választja, annak a friss levegőn, madárdalok környezetben és árnyas fák tövében lévő jogapark a megfelelő választás.

Természeti értékeink

A település az erdővel borított Keszthely-hegység, valamint a szőlővel teleptett dombok völgyében a Meleg-hegy, Púpos-hegy, Kőmell és Almástető által körülölelt völgyben terül el. A vidék már a kőkorszaktól lakott hely. Tártak fel kelta és római kori maradványokat is. A nagy kiterjedésű erdő kiváló vadászterület. A hegység ösvényei túrákra kiválóan alkalmasak. Közöttük találjuk az Országos Kéktúra és több hozzá kapcsolódó turistaút nyomvonalát. Ha a várból az alatta lévő meredek, sziklás oldalon leereszkedünk, rövid sétával elérjük az Őshéviz első feltörési helyeit a Rezi-barlangot és a Sikalíkját, melyek első részletes kutatója Dr. Damay (Dornyay) Béla volt. Mindkét barlang, igen jól elrejtve található a két bejárati nyílásával. Régészeti leletek tanulsága szerint utóbbi már az őskorban is lakott volt. Rezi környékének további geológiai látványosságai a Púpos-hegyi barlangindikációk, a Rezi Vadlátnik és Hűsvéti- ülfás-barlang, Magyarország egyetlen sziklahídja, a Rakattyás-tó, az Ilona-völgy és a Szent Ilona-kút. Rezi számos növényzeti értéke közül kiemelendő a cifra kankalin, az adriai sallangvirág és a lónyelvű csodabogyó itt élő állományai.

Hagyományaink életben tartója —

A közösség ereje

Helyi civil szervezetek:

- Rezi Ifjúsági Egyesület
- Rezi Szőlészeti, Borászati, Hagyományörző, Turisztikai és Kulturális Egyesület
- Rezi Várbarátok Köre Egyesület
- Rezi Őszirozsa Nyugdíjas Klub és Népdalkör
- Rezi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Rezi Alkotókör
- Rezi Petőfi Sportegyesület

Alapítványaink:

- Rezi Gyermekekért Alapítvány
- Arany pillangó Alapítvány

Mezőgazdaság, borkultúra, gasztronómia Kézműves hagyományok Szőlészet-borászat

A magyarság 900 után vette birtokába a Dunántúl területét. A krónikák szerint a Balaton környéket Bulcsú-törzse szállta meg. A honfoglalók szláv, avar és frank népeket találtak itt. A források alapján megállapítható, hogy már ők is foglalkoztak földműveléssel és szőlőtermesztéssel. De már ezt megelőzően a késő római időkben is igen fejlett volt ezen a területen a gyümölcsstermesztés. A fenékpusztai leletek tanúsága szerint szőlőt, diót, mandulát, cseresznyét, szilvát, almát és barackot is termesztettek a vidékünkön élt rómaiak. Apáról fiúra örökölt agrotechnikájuk ötvöződött aztán a honfoglaló magyarok mezőgazdasági ismereteivel.

Reziben már az 1628-as feljegyzések beszámoltak arról, hogy földje megtermi a gabonát és a szőlőt. A lakosság megélhetési forrásait hosszú időken keresztül az őstermelés képezte, a szőlő, gyümölcs és a zöldségfélék feldolgozása.

A nagy filoxéra járvány ideje alatt a régi szőlőfajták elpusztultak.

Az 1800-as évek közepén Ambrus Mihály rezi plébános tanította meg a rezieket a helyes szőlőművelésre és az ő kezdeményezésére természetették először a rizling szőlőt.

Ettől kezdve a táj jellegzetessége a rizlingszőlő lett, a vidéket ezért Rizlingországgként emlegetik. Mára sajnos egyre kevesebben tudnak ebből megélni, de a szőlőművelés, borkészítés, a hozzá kapcsolódó gasztronómia a hagyományörzésben ma is fontos helyet tölt be.

A szőlőhegy hagyományainak életben tartói

Rezi Szőlészeti, Borászati, Hagyományörző, Turisztikai és Kulturális Egyesület

Az Egyesület a Rezi szőlőhegy hagyományainak, kulturális értékeinek megőrzése érdekében szakmai és turisztikai programokat szervez, amelynek keretében megismerteti és népszerűsíti a szőlőművelést, borkultúrát és helyi értékeket.

A közösség ereje Paplakból Turistaház

2008-ban a helyi nyugdíjasok társadalmi munkájukkal hívták fel a figyelmet az 1800-as években épült plébánia épületére, a papkert rendbetételével. Ahogy nyugdíjasaink az udvart kitisztították, egy varázslatos terület bontakozott ki és egyre nagyobb lett a vágy, hogy ehhez a szép kerthez tartozó épület is megújuljon.

Az óhaj meghallgatásra talált és 2009-ben az EMVA Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím erre lehetőséget teremtett. A pályázatban való részvételt a **Rezi Várbarátok Köre** vállalta magára. Az épület 2012-től közösségi szálláshelyként működik, és teret biztosít a helyi közösségeknek is.

Közösségi kert

Tündéerkert mozgalom

A plébánia épületéhez 1,1 ha-os terület tartozik, melynek művelése az önkormányzat keretén belül történik. A megtermelt konyhakerti növények a közétkeztetésben, illetve a Turistaház főzőkonyháján kerülnek felhasználásra. A kertben vegyszermentes gazdálkodás folyik, ahol fontos az egészséges élelmiszer előállítása. Az öntözőberendezés napelemmel működik. Helyi, őshonos gyümölcsfajták oltásával, a beoltott gyümölcsfák telepítésével a kert tagja a Tündéerkert mozgalomnak. A baromfi ólban háztáji kisállatok kapirgálnak a hagyományos falusi porta bemutatása, visszatartása céljából.

Szabadtéri konyha, főzőkonyha és kemence

Társadalmi munkával, a helyi emberek segítségével valósult meg, ahol a gyakori közösségi rendezvényekhez készülnek egészséges, hagyományos, falusias ételek.

Közösségi Gyümölcsfeldolgozó

A helyi zöldség és gyümölcstermelő gazdák, háztartások részére valósult meg, ahol korszerű gépekkel, higiénikus környezetben végezhető a gyümölcsfeldolgozás. Pl. csipkebogyó és paradicsom passzírozás, almale és szőlőlé készítés, szőlőmagolaj sajtolás. A gyümölcsfeldolgozó a lakosság és közösségek rendelkezésére áll. (Régen – és ma képek)

Pajtamúzeum a Laky Demeter Turistaház udvarán

A bemutató- és rendezvénytér a falu szívében, a turisztikailag is frekventált Rezi vár tövében található Turistaház udvarán került kialakításra, a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának érdekében.

A Pajtamúzeumban, a helyi gyűjtők által bemutatásra kerülnek a régi falusi életre, a mezőgazdasági munkákra jellemző eszközök, fényképek.

Itt kapnak helyet a hagyományörző gasztronómiai rendezvények is, mint a Szüreti Mulatság, a Betakarító nap, a Gyümölcsoltó nap és a Hagyományörző disznótoros és kolbásztöltő must-ra, mely évek óta egyre nagyobb népszerűsége tesz szert.

E rendezvény tradíciója a település múltjába gyökerezik, melynek gasztronómiai szakmai célja is van, ez a hagyományok előtérbe kerülése, a régi ízek felelevenítése, kóstoltatása, megszerettetése, a mai konyhai viszonyokban való alkalmazása, ezen kívül a helyi társadalom közösségi életének aktivizálása, térségi kapcsolatok kialakítása, fenntartása, egymás szokásainak megismerése, ezen kívül a barátság és az ismerkedés.

A rendezvény fővédnöke és szakmai támogatója Prof. Em. Dr. Gundel János a BGE Kereskedelmi, Vendéglátó ipari és Idegenforgalmi Kar főiskolai tanára, aki 2012-től támogatja e tevékenységet.

A rendezvényen hangulatos programok, disznótoros ételek várják a vendégeket.

Kultúra a közösség erejével

Településünkön aktív kulturális élet zajlik. Programjainkat hagyományainkhoz, adottságainkhoz és a helyi igényekhez valamint turisztikai szempontokhoz igazodva igyekszünk meghatározni és megvalósítani. Rendezvényeinkkel szeretnénk a lakosság minden rétegéhez szólni, ötleteiket, javaslataikat figyelembe venni, és ezeket velük együtt megvalósítani.

Szinte valamennyi rendezvényünk mellett társszervezők a helyi civilszervezetek, közösségek, intézményeink és lakóink.

Művészet és oktatás

Szent Lukács Művésztelep

Környezeti adottságaival Rezi a művészeteknek is kedvez. A festői környezet minden évszakban inspiráló a művészek számára.

A falu védőszentje Szent Lukács, aki a festők védőszentje is. Innen a telep elnevezése.

Őszi Rózsa Nyugdíjas Klub és Népdalkör

2007. óta működik a településen, a tagok gyűjtik és éneklik a régi népdalokat, aktívan kiveszik a részüket a helyi rendezvények programjaiban, évek óta szervezik a Doni áttörés ünnepségét. 2016-ban a KOTA Országos Népzenei Minősítőjén 2. helyezést ért el a csoport.

Rezi Hagyományőrzők

Helyi történeteket dolgoznak fel, mellyel nemcsak hazai, de vidéki színpadokon is vidám perceket szereznek a nézőközönségnek.

Rezidance tánccsoport

10 éves múltra tekint vissza a tánccsoport, ahova több mint 60 gyermek jár három csoportban a hét több napján tartott táncpróbákra. Itt többféle táncstílussal ismerkednek: moderntánc, jazz, show, hip-hop. Célja a mozgáskultúra, hajlékonyság és ritmusérzék fejlesztése, koreográfiák tanulása, a szabadidő hasznos eltöltése, aminek hihetetlen nagy a közösségformáló ereje. Mára már többszörös Európa bajnokok. Tánctáboruk záróműsora mindig színvonalas és nagyszámú közönséget vonz.

Alkotókör

Minden évben, novembertől február végéig tart a kézimunka szakkör, ahol többségében hímzéssel, horgolással és különféle kézműves technikákkal is ismerkedhetnek a résztvevők.

Gyermek- és Ifjúsági Alkotó- és Fafaragó tábor

A legnépszerűbb nyári tábor már 11 éve a Gyermek, Ifjúsági Alkotó- és Fafaragó tábor, ahol általában 40 gyermek tölti úgy a nyári szünidőt, hogy közben aktív, alkotó tevékenységet folytat.

Általános Iskola

Az iskolában 2005-től folyik az alapfokú művészetoktatás a Család Általános Iskola szervezésében. A gyerekek képzőművészet és néptánc tanszakokon gyarapíthatják ismereteiket, fejleszthetik képességeiket. Képzőművészetben megyei és országos helyezések dicsérik munkájukat. Népdaléneklésben szintén több alkalommal országos arany minősítést szereztek.

Rezi Óvoda

Óvodánkban a művészeti nevelés az anyanyelvi neveléssel együtt fontos szerepet tölt be. Az Óvoda tevékenységét a néphagyományokkal, jeles napokkal való ismerkedés szövi át. Ezek keretében megismerkednek gyermekeink pl. az agyagozás, a festés, a nemezelés, szövés-fonás technikájával. A komplexitásra való törekvésben hangsúlyos szerepet játszik zenei és irodalmi nevelésük is. Sok énekes játékot, játékfűzést ismerhetnek meg különböző mozgásformákkal. A népmesék és népköltészeti alkotások mellett klasszikus és mai magyar költőink gyermekeknek írt versei és elbeszélései gazdagítják művészeti ismereteiket.

Szülők közössége

Példaértékű a mindenkori óvodai és iskolai szülői munkaközösség tagjainak munkája, mellyel a gyermekek ünnepeinek széppé tételéért tevékenykednek. Jótékonyági bálakat szerveznek, aminek bevételeiből az óvodai és iskolai igényeket támogatják.

Illés Fanni paralimpikon

Mozgásszervi hiányosságokkal született. A hatalmas akaraterővel és pozitív gondolkodással rendelkező fiatal lány nagyon szép eredményeket ért el eddigi élete során. 12 éves korától úszik, azóta több hazai és nemzetközi versenyen is részt vett. Ennek köszönhetően előbb a pekingi, aztán a londoni, majd a riói paralimpiára is eljutott.

Rezi Petőfi Sport Egyesület

Reziben a labdarúgás első hivatalos említése 1957-ben történt, ebben az évben alakult meg a Rezi Petőfi Sportkör. Természetesen már előtte is hódoltak a reziek ennek a csapatsportnak, de hivatalosan csak ettől az évtől vettek részt a magyar bajnokságban.

1965-től labdarúgóink már a Veszprém megyei II. osztályban rúgták a bőrt. Számos korabeli fénykép is bizonyítja, hogy a csapat tagjai több korosztályból is képviseltették magukat. A 70-es években ifi csapat is alakult. Voltak, akiknek stoplis csukára sem tellett és úgy kellett játszaniuk. A játékszenvedély azóta is megmaradt, jelenleg a csoport a megyei III. osztályba került besorolásra.

Hagyományörző programok

Doni áttörés, Hősök Napja

Községünkben a Nyugdíjas Klub kezdeményezésére, már több éve megemlékezünk a világháborúk hőseiről, akik harcoltak a hazánkért. Így történik ez januárban a Doni áttörés évfordulóján és május utolsó vasárnapján a Hősök Napja alkalmával. Ezeken a napokon a falu apraja és nagya katonai tiszteletadás mellett, szentmisével emlékezik a hadak útjára tért katonákra. Ekkor a gyertya lángja nekik világít, a megkonduló lélekharang nekik szól, a kürtszó jelképezi "örök takarodójukat".

Elődeink tisztelete Hősök Könyve

Rezi Község Önkormányzata a község lakosságának segítségével a rendszerváltás után 1991-ben megépítette az I. és II. világháborúban elesett hősök emlékművét. Ezt követően több éves kutatómunka után elkészült a Hősök Könyve, mely 65 fő első és 76 fő második világháborúban elesett hős katona adatait tartalmazza. Hol szolgáltak, hol harcoltak, hol alusszák örök álmukat. További 63 fő emlékét őrzi a könyv, akik az első és második világháborúban harcoltak, hadifogságban színlódtak, sebesülten, rokkantan tértek haza.

A Hősök Könyve, melynek szerzője Torma Béla helyi lakos, fényes bizonyíték arról, hogy a magyar vitézség és hősiesség örökre itt él a sorsukat megörökítő holt betűkben.

Hagyományörző disznótoros és kolbásztöltő mustra

Célja: A hagyományok és a múlt ízeinek ápolása, a helyi társadalom közösségi életének aktivizálása, térségi kapcsolatok kialakítása, fenntartása

A rendezvény fővédnöke : Prof. Em. Dr. Gundel János a BGE Kereskedelmi, Vendéglátó ipari és Idegenforgalmi Kar főiskolai tanára, aki 2012-től támogatja e tevékenységet.

Vince napi pincejárás

Szent Vince napja alkalmából a helyi szőlősgazdák finom borokkal, gasztronómiával várják a pincejárásra érkezőket. Ilyenkor a jó termés érdekében megáldják a metszett szőlővesszőket, bejárják a szőlőhegyet és a pincejárás állomásain megkóstolják a gazdák borait.

Húshagyó keddi fánkmustra és kézimunka kiállítás

Szellemi és kulturális értékeink bemutatása vidám előadásokkal. Közreműködnek az Alkotókör tagjai, az óvodások, iskolások és helyi előadók.

Gyümölcsoltó nap

„Nem csak az a lényeg, hogy gyümölcsfákat ültessünk, hanem az, hogy azt ültessük vissza, ami nekünk van, mert termőhelyi szempontból, a gasztronómiánk szempontjából és néprajzi szempontból is ez az, ami a térség arculatának a része, ez a mi örökségünk és ezt kell megtartani. Ehhez elengedhetetlen, hogy megtanuljuk mindazt, ami a gyümölcsészettel kapcsolatos. Az oltás egy hihetetlenül egyszerű dolog, nem kell semmi más hozzá, csak hit. (Kovács Gyula erdész, a Kárpát-medencei őshonos gyümölcsfák megmentője)

Borverseny és Szent György nap

A rezi szőlősgazdák, a már több éves hagyomány szerint Szent György napján ünneplik a tavasz kezdetét a rezi szőlőhegyi kápolnánál, ahol az ünnepség mindig szentmisével kezdődik és az ilyenkor szokásos búzaszenteléssel folytatódik, áldást kérve a vetésekre, a jó termésre és a természeti csapások elkerülésére.

Az ünnepséghez szorosan kapcsolódik a már több éves hagyományra visszatekintő Borverseny, melynek bírálati eredménye ezen az ünnepen kerül kihirdetésre.

Rezi Vártúra Vidám túravetélkedő.

A rendezvény célja a település és a környék természeti és kulturális értékeinek megismerésén túl a természethez való közeledés, környezetünk megismerése és kímélése, a testi, szellemi felfrissülés. Mindez játékos és sportos formában, mely bárki számára igénybe vehető.

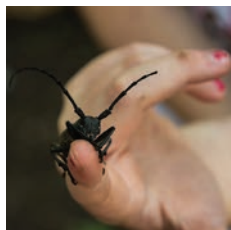
Rizlingország ünnepe

Szőlőhegyi borünnep szórakoztató műsorokkal, gasztronómiával.

Vártábor már túl a 20. éven

Hagyományos nomád sáttortábor a rezi várfalak tövében.

Az eltöltött hét során, a közös túrák, a játékok, a beszélgetések, az énekek, az esti tábortűzek hangulata teljesen elfeledteti a civilizált életkörülményeket és mellőzni tudjuk a fogyasztói társadalom termékeit. A tábor nomád körülményei minden évben igazolják, hogyan lehet televízió, számítógép, telefon és bulik nélkül nagyszerűen és értékesen eltölteni néhány napot. Madárcsicsergésre

ébredni és este a csillagok lámpásai mellett nyugovóra térni. Ez a nomád táborozási forma sportprogramjaival fejleszti a fizikumot, a kitartást, az állóképességet – életre nevel. Innen a gyerekek a kommersz anyagi örömek helyett szellemi-testi táplálékkal jóllakva, hatalmas élményekkel térhetnek haza.

Szüreti Mulatság

A szüret ünnepe felvonulással és fesztivál programokkal.

Betakarító nap

Egy olyan rendezvény Szent Mihály napján, mely hálaadással kezdődik a természet ajándékaiért és munkánk gyümölcseiért. Ahol összefonódik a kultúra, a munka és a gasztronómia is nagy hangsúlyt kap.

Napi program a közös szüret, feldolgozás bemutatása, kenyérsütés és egyéb finomságok készítése valamint a Mihály napi vásár.

Fontos: az Óvoda és az Iskola közreműködése.

Őszi Holdfénytúra a rezi várhoz

Vadregényes éjszakai túra a rezi várhoz, a telihold fényénél.

Mikulás nap

Mikulás napja a rezi Piac téren hangulatos Adventi vásárral, ahol a helyi és térségi kézműveseké, no és a Mikulásé a főszerep.

A várúr bűnhődése

A Keszthelyi-hegység egyik sziklás csúcsán találjuk Rezi várának romját. Eredete ismeretlen. Állítólag a csáktornyai Lackffy István építette 1378 előtt. Castrum Rezi néven 1378-ban az övé volt.

1397-ben az országgyűlésen Zsigmond király hívei meggyilkolták Laczkfi Istvánt. A vár a király kezére került. Zsigmond egy évvel később parancsot adott a vármagyoknak és alvármagyoknak, hogy Keszthely polgáraitól és vendégnépeitől ne követeljenek jogtalan adót. Ennek alig volt foganatja, mert a keszthelyi polgárok újra bepanaszolták Rezi és Tátika vármagyait, amiért a borkilencedet nem vödörrel, hanem hordószámmal követelték.

Zsigmond király Rezi várát és tartozékait 1401-ben Eberhard zágrábi püspöknek és testvérének, Albi Rudolfnak adományozta. Még 1415-ben Eberhard püspöké, de 1432-ben már Pethő János fiaié, Lászlóé és Péteré. A Pethő család tulajdonában maradt a vár az 1500-as évek végéig. Soha nem tudta elfoglalni a török, a környék azonban behódolt. Pethőék rendre visszaverték a török ostromokat. Aztán hirtelen elnéptelenedett a vár, pusztulásnak indult, és hamarosan összeomlott. A történészek máig sem tudták kideríteni az okát. Rezi község népe azonban őriz erről egy legendát.

Az utolsó várúr Az 1590-es években Rezi várában Pethő Péter volt az úr, ő parancsolt az egész vidéken. Szívtelen, kapzsi, mohó ember hírében állt. Mindig azon törte a fejét, hogyan tudna még több pénzt szerezni. Kegyetlenül gyötörte, sarcolta a jobbágyokat, az ő véres verejtékük árán szaporította kincseit. A Rezi várhegy aljában gyógyító erejű vízforrás fakadt. Nyaranta messze földről seregletek ide a betegek és nyomorékok. A csodálatos hatású víz csakhamar meggyógyította őket. A bővizű forrást bárki használhatta. Egy szép napon azonban Pethő Péter kihirdette az egész környéken, hogy ezentúl csak pénzért enged meg a hévíz használatát.

A meleg idő beálltával megint jöttek a betegek, de most már csupa jó módú ember, aki meg tudta fizetni a pénzt, amit Péter úr követelt. Alighogy lábadozni kezdtek, máris megfeledkeztek bajukról. Mulattak, szórakoztak, s a csendes környék hangos dínomdánom és vigalmak helye lett. Nagy öröme telt ebben a kapzsi Pethő Péternek, hiszen egyre többen jöttek már csak a mulatságért is, s így gyorsabban telt meg ezüsttel, arannyal a pénzesládája.

Történt egyszer, hogy a gazdag betegek közé szegény ember tévedt, aki nem tudta, hogy a kapzsi várúr pénzért árulja a természet orvosságát. Nyomorult volt az istenadta, mankóval jött messze földről nagy keservesen, hogy a híres hévízben leljen gyógyulást. Amikor Pethő Péter megpillantotta, odasietett és ráförmédt:

- Hát te mit keresel itt? Mi nem osztogatunk alamizsnát!
- Nem kéregetni jöttem nagyuram - felelt a szegény ember. - Kezem-lábam összezsugorodott, nagyon gyötör a fájdalom. Kérlek, légy irgalommal irántam!

- Hordd el magad, koldus! - vágott a szavába a várúr. - Ha beteg vagy, gyógyítsd magad másutt, de az én vendégeimet ne ijeszd el!
- Csak itt az árokban, ahová a használt víz ömlik, csak itt engedd meg, hogy fájós tagjaimat megfüröszsem. Az isten is megáld érte!

Így rimánkodott, esengett a szegény nyomorék. Ám a köszívű Pethő Péter nem szánta meg. Végül korbácsot fogott, s azzal kergette el a szegény embert, aki egy ideig sóvárogva nézte még a gőzölgő forrásvizet, majd továbbvándorolt.

Néhány fürdőző szemtanúja lett a kegyetlen jelenetnek. Ám egynek sem esett meg a szíve rajta, s egyik sem mondta, hogy fizet a szegény ember helyett. Sőt voltak, akik kinevették a nyomorultat.

Pethő Péter sokáig szidta vendégei előtt a szemtelenül tolakodó koldust. Hirtelen egyik szolgálja futott hozzá riadt arccal. Földig hajolt ura előtt, s jelentette:

- Nagyuram! A forrás pezsegve, forrva, nagy zúgással hirtelen roppant magasságba felszökökent, aztán visszaesett a mélységbe, és eltűnt. A víznek többé semmi nyoma.

Volt nagy álmélkodás és kétségbeesés! A fürdővendégek azt gondolták, isten büntető keze van a dologban, és sűrű imádkozások közepette elotródtak. Estére üres lett a hely, és olyan csendes, akár egy temető.

A kegyetlen várúr jajveszékelve futott ide-oda, átkozódott, és dühödten tépte magáról a ruhát. Majd megállt a kiapadt kútfej fölött, és így kiáltott le a mélységbe:

- Hiába tűntél el te átkozott forrás! Engem ezzel már nem büntetsz meg. Van nekem elég pénzem!

Kapta magát, rohant a várába, világot gyújtott, hogy megszámlolja az ezüstjét, aranyát. De ahogy a ládáját felnyitotta, minden haja szála az égnek meredt, mert az összes pénz kővé vált. Pethő Péter csak nézett, nézett mereven, kidülledt szemmel. Ám a pénz csak nem változott vissza pengő arannyá, ezüstté.

A várúrból egy csapásra földönfutó lett. Mit volt mit tenni, végül kéregetésből kellett tengetnie nyomorúságos életét. Egy nap halva találták a várárokon. A forrás helyén mély mocsár terpeszkedett, partján pedig lapos, kerek kövek hevertek szerteszét. A nép azt suttogta, rebesgette mindenfelé, hogy ez a Pethő Péter pénze.

A bevehetetlen vár pedig gazdátlanná vált, senki se merte oda többé betenni a lábát. A hagyomány szerint ez okozta a aztán a vár pusztulását.

A rezi vár legendája

Szántó Mancsi és Rezi Sándor története a honfoglalás idejében kezdődik, visszanyúlik az ősökig, amikor az első magyar emberek települnek meg Rezi környékén. Csák és Tomaj törzsei megfelelően találják a vidéket a megélhetésre. Örömeiket közös táncban fejezik ki, amely szinte eggyé kovácsolja az ide települő magyarokat. A táncnak, az örömnepnek egy boszorkány vet véget, aki megjósolja a történelem viharait és mintegy négyszáz évet ugorva máris a középkori várak világában leljük magunkat, amikor éppen új szomszédja érkezik Rezi Sándornak Tátika várába.

A bemutatkozó lakoma férfi tánca kovácsolja össze Rezi Sándort és Szántó Estvánt. Ekkor még Rezi Sándor nem sejt, hogy az új szomszédnak gyönyörűségeen szép lánya van, Szántó Mancsi. Éppen ezért első látogatása Tátika várába nagy megdöbbenést kelt Rezi Sándorban és mivel a szerelem hirtelen jön, és szíven üt, mint a villám megindítja a fiatalok szívét. Az első szerelmes órákat Szántó Mancsi anyjának halála árnyékolja be, aki lányának gyámságát a vár papjára, Pongrác papra hagyja.

A történet halotti torból lakodalommá alakul át, hisz Szántó Estván gyorsan új asszonyt hoz a házhoz, német nemzetségből. Az új asszony, a férje mellett szemet vet a szomszédos várúrra, Rezi Sándorra. Rezi Sándor tudtára adja, hogy a szíve Szántó Mancsié, az új asszony pedig elárulja Rezi Sándornak, hogy Szántó Mancival azért találkozik mindig üldöhelyzetben, mert a lány béna. Rezi Sándorban még erősebben lobognak a szerelem lángjai a hír hallatára.

A lakodalom második napján lovagi tornára gyűlnek össze a környék lovagjai, amellyel a török elleni küzdelemre készülnek. A lovagi tornán részt vesz a Királynő is, aki Rezi Sándort, a lovagi torna győztesét saját várába rendeli szolgálatra.

A gonosz mostoha, Rezi Sándor távollétében, próbálja megingatni Mancsi érzéseit, de ő hűségesen vár kedvesére. Fájdalmát nem tudja elrejteni, ezért sírásra fakad. Könnyei lefolynak a várfalon, le a völgybe, a Zsid patakába, onnan a Dunába, a Dunából pedig felkiáltanak Rezi Sándornak, aki nyomban lóra pattan és vágat haza. Útját a boszorkány állja, aki elárulja, hogy az erdő közepén lévő "kénköves" meleg vizes tóban Mancsi meg fog gyógyulni. Rezi Sándor felvágat Tátika várába, ölébe kapja Mancit és viszi a tóba. A tóból együtt, kézen fogva jönnek ki, majd közös táncuk házasságukat jelképezi. Táncukat gyermekek, fiatal felnőttek, majd idősebbek egészítik ki, mintegy jelképeként annak, hogyan telepedett meg ezen a földön a magyar ember és hogyan származott le nemzedékről nemzedékre egészen a mai napig.

A rezi nagyharang története

Avagy a kedves vendéglátás és rezi bor ereje

Somogy Ákos tanár személyes elbeszélése alapján, aki az eseményt gyermekfejjel élte át. 1940 körül volt az az idő, amikor a környező falvakból összeszedték azokat a harangokat, amelyeknek réz tartalma elegendő volt ahhoz, hogy háborús célra felhasználják.

1944 kora délutánján, a faluban megjelent egy kétlovas hosszú kocsí, rajta egy haranggal. A kocsit két nehéz ló húzta, és egy egyenruhás meg egy civil ember hajtotta a lovakat. A kertek alatt jöttek, és a templom elé kanyarodtak, aztán a feljáró lépcső előtt megálltak. A kocsis kifogta a lovakat, abrakot rakott eléjük, és amíg a lovak ettek, addig a civilnek tűnő atyafi felment a templom tornyába. 10-11 éves lehettem akkor. Megszólítottam az ismeretlen urat, hogy vigyázzon, mert a toronyba vezető létra fogai töröttek, hiányosak. Meghallotta ezt édesapám is, aki akkor a község kántortanítója volt. A templom tövében laktunk. Közölték velünk hogy a háború miatt elviszik az egyik harangot, ha annak minősége megfelelő számukra. Édesapám hamarjában átüzent Takács Antal plébános úrnak. A plébános úr jött is mindjárt, és hármásban beszélgetés kezdődött az idegen úrral.

A kántori házból zongoraszó szüremlett ki. Az úr megkérdezte, ki zongorázik ott benn. Édesapám mondta, hogy a 13 éves lányunk játszik.. Az idegen úr zenekedvelő ember lehetett, mert egyre csak hallgatta, közelebb húzódva a bejárati ajtóhoz. Édesanyám is kijött, folytatódott a beszélgetés, majd megvendégelte a társaságot. Az idegen a harangot szakértő szemmel megvizsgálva megállapította, hogy az háborús célra megfelel.. Eközben a nővérem szebbnél szebb zeneműveket játszott. A hangulat olyannyira jó volt, hogy a vendég azt is elárulta magáról, hogy vegyész-mérnök. Sokáig ment a diskurzus, egyre jobb lett a hangulat a jó rezi bortól és a szép zongorajátéktól.

S jött a váratlan fordulat. Az úr ismét megvizsgálta, és megállapította, hogy a templom harangjának anyaga nem felel meg háborús célra, ezért nem viszik magukkal.

A plébános úr örömeiben üzent a kocsisának, Lancz János bácsinak, hogy fogjon be és hozzon egy akó vörösbort a hegyéről, amit az idegen úrnak ajándékoztak. A jó hangulatú beszélgetésnek késő este vetettek véget. Erre jól emlékszem, mert a kocsi viharlámpával világítva ment el a faluból.

Igy menekült meg szerencsésen a Rezi nagyharang, s maradt a település tulajdonában.

Kelt: 2014. telén. A történetet hiteles!

A rezi muff története

Amit most el akarok mesélni, a Rezi hegyzalai részéntörténet az 1920-as évek végétáján. Persze ez mind hiteles, hiszen falunk, Rezi község szavahihető öregjei mesélték el.

Történetünk évében nagy tél volt. Az emberek szánkóval vagy csak gyalogosan közlekedtek. Közlekedési útvonaluk a Hegyi út volt, ahol a nagy hó az út forgalmával letaposva összetömődött.

Egy nevezetes napon két hegypásztor, akiknek a nevét az utókor számára a későbbi pletyka elkerülése végett, no meg a kegyeletsértés okán is elhallgatok, szóval a két cimborára éppen haza felé indult, amikor a Hold kibújt a felhők közül és végig simogatta a Rezi hegyet, a rezi hegyi utat és annak környékét, ahol nem sokára valami nevezetes dolog történt.

Két cimboránk bezárta a hegyi pince ajtót, majd demizsonból kivette a gyékénydugót és miután testük felesleges folyadékától is megszabadult, nagy nótával haza felé indult. Az utat kis szakaszokban tették meg. Időközben meg- meg álltak, üritettek, újabb és újabb nótába kezdtek, majd végül megálltak, mert rendkívüli esettel álltak szembe. Szólt az egyik:

- Te is látod, amit én?
- Látom hát! - Közben nagyot húzott a demizsonból.

Azután felváltva, hol ittak, hol tanakodtak.

- Mi az Isten csudája ez? Élő, nem élő?

Megpizskálták. Hunyorgattak, dörzsölték a szemüket, végül is előttük mozogni látszott a valami, mire a bátrabb lehajolt hozzá és lépteit aprózva, hogy orra ne bukjon, közelebb ment, majd megszólalt, sőt felkiáltott:

- Ez állat! Élő állat.

Majd az örömtől és félelemtől megittasulva, jó fogást keresve a botján, odavágott a betolakodónak. Azután még egyszer, aztán még egyszer, sőt, amikor az föligráni látszott, no meg a társa is biztatta:

- Üssed pajtás, Te is katonaviselt ember vagy!

Ütötték is már mind a ketten, míg föléje hajolva már egy mozzanatot sem hallottak. Aztán megpihentek, ittak egyet és jobbra – balra dülöngélve, nagy nótázással elindultak hazafelé.

Persze továbbra is meg-megálltak, ittak egyet-egyet és kiértékelték a nagy eseményt. A történeteknek új és új hősi tartalmat adtak, amiből kiderült, hogy tulajdonképpen ők bátor magyar szívvel egy addig ismeretlen szörnyűséget ütöttek agyon. Hazaérve az volt az első, hogy ezt elújságolták az otthoniaknak.

Az otthoniak új formációval alakították a történeteket. Végül mindannyian megnyugodva, az események győztes befejezése után lefeküdtek.

Másnap a faluban a kisbíró kidobolta, hogy a becsületes megtalálónak díjat adnak, ha visszaszolgáltatja a jegyzőasszony muffját, aki azt tegnap délután a hegyi séta alkalmával elvesztette. Ennek híre ment a faluban, a környéken, a szomszéd faluban és egymást cukkolva újságolták, hogy a reziek agyonverték a muffot.

Rezi térkép

Hídi pihenőhely

Művelődési ház

Önkormányzat

Szent Donát kápolna

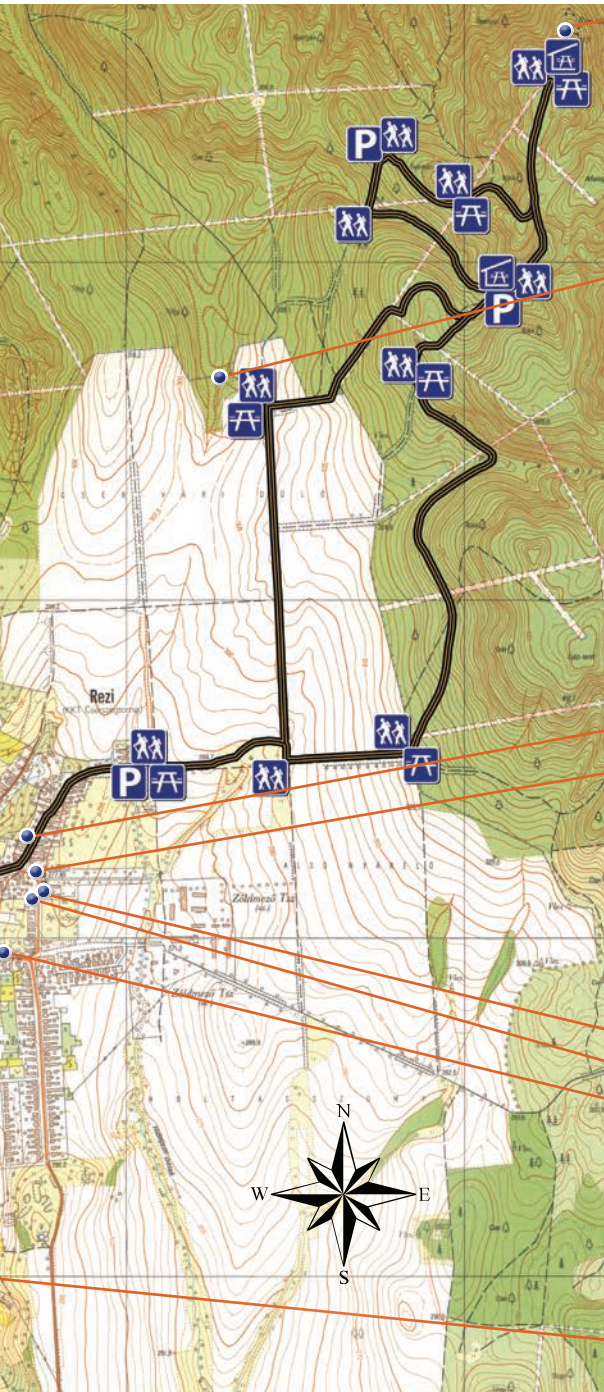

Betyár sírok

Gyöngyösi Csárda

Rezi-vár

Szent Ilona-forrás

Turistaház

Templom

Iskola

Orvosi rendelő

Posta és bolt

Szőlőhegy

**A kiadvány a Földművelésügyi Minisztérium
és a Hungarikum Bizottság támogatásával készült.**

Kiadja: Rezi Község Önkormányzata Értéktár Bizottsága

Felelős kiadó: Cserép Gábor polgármester

Felelős szerkesztő: Tafota Istvánné művelődésszervező

Szakértő: Kiss László esperes, Havasi Bálint régész, múzeumigazgató

Takács Ferdinánd barlangkutató, Szentes Szilárd geotúra-vezető

Fotók: Csider Ferenc, Hegedűs Ágoston, Dencs Ferenc, Peresztegi Balázs,
Gombkötő Ilona, Takács Ferdinánd, Takács Zoltán, Baloghné Cserép Andrea

Szerkesztés/grafika: Tafota Istvánné, Darabos Zsolt

Információ: Rezi Község Önkormányzata 8373 Rezi, Kossuth u. 35.

Tel.: +36 83 331 001 | E-mail: reziph@rezi.net.hu

www.rezi.hu